

18 mrt 2016 -01:27

Beoordeling van patiënten in de revalidatie: KCE beveelt algemeen gebruik BelRAI instrumenten aan

De organisatie van revalidatie is heel divers: de zorg wordt gegeven aan veel verschillende types van patiënten, in verschillende zorgomgevingen, door een heel gamma aan zorgverleners, en valt onder verschillende bevoegdheden. Een systeem waarmee de functionele, medische en psychosociale noden van elke individuele patiënt worden beoordeeld, in een gemeenschappelijke taal, is daarom cruciaal voor de communicatie tussen de zorgverleners onderling, maar ook voor een efficiënte organisatie en financiering van de zorg. In België koos men een aantal jaren geleden voor de instrumenten van de wetenschappelijk gevalideerde 'interRAI suite', in de ouderenzorg en voor bepaalde kwetsbare groepen. Ze werden daarbij aangepast aan de Belgische context (BelRAI). Op vraag van de Vlaamse gemeenschap ging het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) na of deze instrumenten ook kunnen worden gebruikt in de revalidatie. Het KCE stelde vast dat de interRAI suite er kan worden gebruikt voor de (individuele) zorgplanning en als hulpmiddel bij de financiering. Er is wel nog heel wat werk aan de winkel vooraleer dit alles in de praktijk kan worden gebracht.

Revalidatie: heel divers, met een complexe organisatie

Er zijn verschillende groepen patiënten die revalidatie krijgen: ze zijn o.a. slachtoffer van verkeersongelukken, herstellen van een hartinfarct of hebben een heupoperatie ondergaan. Ook bv. kinderen met autisme, mensen die kampen met een verslaving of die lijden aan dementie krijgen revalidatie. De bedoeling van deze zorg is dat mensen weer of nog zoveel mogelijk hun normale dagelijkse leven kunnen voortzetten.

Er zijn veel uiteenlopende vormen van revalidatie, en deze worden dan nog eens in verschillende zorgomgevingen gegeven (residentiële of ambulante zorg in revalidatiecentra, in ziekenhuizen, in de thuisomgeving, enz) en door meerdere zorgverleners: artsen, kinesitherapeuten, verpleegkundigen, logopedisten, ergotherapeuten, ...

Daarbij komt nog dat de laatste staathervorming bepaalde bevoegdheden voor revalidatiezorg overhevelde van de federale overheid naar de deelstaten.

Classificatiesysteem voor een goede zorgkwaliteit

De patiënten in de revalidatiesector komen toe vanuit andere zorgsectoren en/of stromen door naar andere zorgomgevingen. Daarbij komen zij in contact met veel verschillende zorgverleners. Daarom is een gemeenschappelijk vocabularium tussen zorgverleners noodzakelijk, zodat de noden van de patiënt gestandaardiseerd worden beschreven en de communicatie optimaal kan verlopen. Voor de beoordeling van de functionele, medische en psychosociale noden van elke individuele patiënt wordt daarom best een uniform systeem gebruikt.

De 'interRAI-suite' is een dergelijk beoordelingssysteem. Het bestaat uit een reeks van beoordelingsinstrumenten die ontwikkeld werden door een internationaal consortium uit meer dan 35 landen. Ze zijn wetenschappelijk gevalideerd en worden op veel plekken in de wereld gebruikt.

Met zulk systeem kunnen de klinici de zorgplannen voor hun patiënten optimaliseren en de personen identificeren die specifieke aandacht nodig hebben. Daarnaast kunnen de beleidsmakers er de verschillende zorgsettings mee organiseren en de budgettaire middelen zo rationeel mogelijk verdelen. Een vijftiental jaar geleden kozen ook de Belgische beleidsmakers voor deze instrumenten, en intussen werden deze al gedeeltelijk aangepast aan de Belgische context, onder de naam 'BelRAI suite'. Een aantal pilootprojecten werd opgestart, o.a. in de ouderenzorg.

Recent besloot de Interministeriële Conferentie het gebruik van de instrumenten uit te breiden over verschillende zorgsettings heen, en naar andere patiëntengroepen, waaronder de chronisch zieken.

Op vraag van de Vlaamse gemeenschap onderzocht het KCE of de BelRAI ook kan worden gebruikt in de revalidatiezorg, meer bepaald voor de individuele zorgplanning van de patiënten en als hulpmiddel bij budgettoewijzing.

interRAI suite bruikbaar voor beoordeling noden patiënt

Door de zesde staatshervorming werden twee voorname sectoren uit de revalidatiezorg overgeheveld naar de gemeenschappen: de geïsoleerde gespecialiseerde revalidatiediensten (Sp-diensten) en de Centra voor Ambulante Revalidatie (CARs). Het KCE stelde vast dat de interRAI suite bruikbaar is bij hun patiëntengroepen. In de CARs zijn er echter ook doelgroepen waarvoor het interRAI beoordelingsinstrument nog in ontwikkeling is, zodat hier duidelijk nog meer werk nodig is vooraleer het systeem operationeel zal zijn.

interRAI-suite ook voor toekenning budgetten

Naar aanleiding van de overheveling van een deel van de revalidatie naar de deelstaten, moet ook de financiering worden herbekeken. De bedragen die worden toegekend, worden daarbij best gebaseerd op de zorgbehoeften en het bijpassende zorgverbruik van hun patiënten (bv aantal uren staprevalidatie).

Omdat met de functioneringsprofielen (bepaald door de BelRAI-suite) en met de meting van de zorgintensiteit (bv. in minuten), de relatieve kost van het zorgverbruik kan worden bepaald, kan de interRAI/BelRAI dus ook worden aangewend als hulpmiddel bij budgetverdeling.

Nog werk aan de winkel

Voor de invoering van de BelRAI in de revalidatiesector is er nog heel wat werk: zo moeten bijvoorbeeld een aantal modules van de interRAI-suite nog worden aangepast aan en gevalideerd voor de Belgische zorgsettings.

Daarnaast is de ervaring van de zorgverleners met het systematisch beoordelen van het functioneren van de patiënt een cruciale factor voor het welslagen van het systeem. Daarom moeten de instellingen degelijke overheidsondersteuning krijgen voor het opleiden van de zorgverleners en voor de ontwikkeling van gebruiksvriendelijke tools, waarvoor eveneens een performante ICT-omgeving is vereist.

Ook is er nog heel wat wetenschappelijk werk te verrichten voor het ontwikkelen van systeem voor toekenning van budgetten. Dit hele implementatieproces zal vermoedelijk nog meerdere jaren in beslag nemen.

Om een ongelijke financiering voor eenzelfde patiëntenpopulatie te vermijden, moet de BelRAI ook zo

breed mogelijk in de sector worden ingevoerd, zonder onderscheid te maken tussen revalidatie onder federale of regionale bevoegdheid.

Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg
Administratief Centrum Kruidtuin, Doorbuilding (10e
verdieping)
Kruidtuinlaan 55
1000 Brussel
België
+32 2 287 33 88
<http://kce.fgov.be>

Gudrun Briat
Wetenschappelijke communicatie
+32 475 274 115
press@kce.fgov.be